

Kulturdepartementet
Regeringskansliet

Kungliga bibliotekets remissvar på SOU 2017:88 Nästa steg? Del 2 Förslag för en stärkt minoritetspolitik

Remissvar Ku2017/02410/DISK

Nationell biblioteksstrategi

KB:s regeringsuppdrag att ta fram förslag till en nationell biblioteksstrategi slutredovisas i mars 2019 ¹.

Ställningstaganden och synpunkter

2.1.4 Förnyad bedömning

KB instämmer med bedömningen.

KB ser ingen anledning att ändra de nu rådande kriterierna.

3.4.8 Samhällsservice samt 3.4.10 Utredningens överväganden

KB lämnar kommentar.

Det har blivit allt tydligare att de kommunala biblioteken är viktiga arenor även för många delar av samhällsservice, det som i utredningen kallas ”tillhandahållande av nyttigheter”. Mycket av samhällsservicen finns som digitala utbud och tjänster. När användaren saknar tillräckliga kunskaper söker sig många till biblioteken för hjälp och stöd. Det betyder att biblioteken kan betraktas som en samhällsservice i sig självt, att tillhandahålla bibliotekets innehåll till nytta och gagn för användarna, men också som ett gränssnitt mot annan samhällsservice

---

¹ Regeringsuppdrag: [Kungliga biblioteket ska ta fram en biblioteksstrategi för hela Sverige](#)

genom att ge stöd och handledning i att ta del av andra tjänster från t ex stat och kommun. Det bör särskilt beaktas när man lägger ett minoritetspolitiskt perspektiv på tillhandahållandet av samhällsservice och som ger implikationer på personalens kompetensprofil, t.ex. språk.

3.6.2 översättning m.m. av verk till minoritetsspråk (punkt 1c)

KB lämnar kommentar.

För bibliotekens utbud av biblioteksmedier har översättning, dubbning etc. stor betydelse, då det primärt skapade utbudet av medier på de nationella minoritetsspråken är litet och begränsade, med undantag för finska. En större mängd översättningar från majoritetsspråket till minoritetsspråk skulle framförallt vara av extra stor betydelse för barn och unga som kan ta del av samma innehåll som sina jämnåriga kamrater, alltså läsa samma bok, men på sitt eget modersmål. För små barns språkutveckling är parallelltexter (svenska och t ex sydsamiska) av stor betydelse. Motsvarande gäller andra medieformer där dubbning, textning och eftersynkronisering blir aktuellt, eftersom bibliotekens utbud är mycket större än bara tryckt text på papper.

3.6.4 Tvåspråkig personal hos kulturella organ

KB lämnar kommentar.

Tvåspråkigheten öppnar för nya möjligheter att skapa kulturell verksamhet, staten bör undersöka möjligheterna för att uppmuntra landsting eller regioner att på frivillig väg rekrytera tvåspråkig personal.

4.5.1 Behovet av långsiktigt utvecklingsarbete

KB instämmer i förslaget.

Med ny teknik, nya insamlingsmetoder och tillgång till stora dataset kan kunskapsunderlagen för språkens användning och utveckling följas med metoder som inte beskrivs i utredningen.

Digital insamling hos t.ex. KB kan utökas genom finansierade tilläggsuppdrag. Detta torde vara särskilt viktigt med tanke på den begränsade utgivningen som finns i Sverige. För att kunna spegla språkens användning och utveckling behöver mer material samlas in

som inte ligger under pliktleverans. Se Plikten under lupp!² (2017, Dnr: 1.1.5-2017-112) Detta har också koppling till det immateriella kulturarvet som berörs i **avsnitt 5.1** där fokus läggs på arkivfunktionen.

5.1 Det immateriella kulturarvet

KB lämnar synpunkt.

Se 4.5.1 om möjligheter till digital insamling av material som inte betraktas som arkivmaterial, men som ändå utgör en värdefull del av det immateriella kulturarvet.

Det skulle kunna röra sig om spel, musik, rörliga bilder, ljud och textproduktion utanför pliktexemplar lagen.

5.4 Nordiskt samarbete

KB instämmer med bedömningen.

KB instämmer att ett stärkt Nordiskt samarbete är välbehövligt. Att få till stånd ett närmare samarbete med de nordiska grannarna på biblioteksområdet med fokus på medieförsörjning och utgivning är önskvärt.

5.6 Urfolksfrågor samt

5.7 Urfolkspolitik och minoritetspolitik bör hållas isär.

KB instämmer med bedömningen.

KB arbetar aktivt med att bygga upp sin verksamhet runt urfolkets frågor och behov, skilt från arbetet med de nationella minoriteterna.

Det är skilda kunskapsfält, där urfolkets biblioteksbehov bör beaktas med utgångspunkt i urfolkens egen kunskapstradition, traditionell kunskap eller urfolkskunskap. I andra länder, t.ex. USA, Canada, Australien och Nya Zeeland är det en egen vetenskaplig disciplin inom biblioteks och informationsvetenskap, Indigenous Librarianship.³

---

²

https://www.kb.se/download/18.5e9440ea15ffee666c7faa/1512378212108/plikten_under_lupp_2017.pdf

³ <https://www.ifla.org/files/assets/indigenous-matters/publications/indigenous-librarianship-2013.pdf>

3.7.10 Utredningens överväganden

KB tillstyrker.

På ett allmänt plan ser KB det som rimligt att tillstyrka, även om mycket av det som innefattas inom 3.7.10 inte direkt rör bibliotekens verksamhet. Då bibliotekens roll är att stödja en språklig revitalisering ser myndigheten ändå ett värde i att de punkter som ligger inom övervägandet 3.7.10 tillstyrks.

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande riksbibliotekarie Lars Ilshammar efter föredragning av handläggare Elisabet Rundqvist. Enhetschef Anna Lundén har deltagit i den slutliga handläggningen.

Lars Ilshammar
Biträdande riksbibliotekarie

Elisabet Rundqvist
Handläggare